

# Kaderbrief 2027

## Inleiding

Voor u ligt de kaderbrief 2027. De kaderbrief bestaat uit een financiële doorkijk. Dit betekent dat in de kaderbrief beleidsinhoudelijke zaken achterwege blijven. Op 28 mei 2026 is het coalitieakkoord 2026 – 2030 “Samen bouwen aan Meierijstad” gepresenteerd. Dit akkoord schetst de gezamenlijke koers van de coalitiepartijen voor de bestuursperiode 2026-2030. De uitwerking van beleidsinhoudelijke zaken vindt plaats in het collegewerkprogramma.

De financiële situatie van Meierijstad staat, net als bij andere gemeenten in Nederland, onder druk. Het uitgestelde ravijnjaar en het achterblijven van structurele financiering vanuit het Rijk zorgen voor onzekerheid. Tegelijkertijd blijven de kosten en verantwoordelijkheden voor de gemeente toenemen. Dit vraagt om een toekomstbestendig en evenwichtig financieel beleid.

We gaan voor het bouwen van een fundament om ook in de toekomst onze voorzieningen betaalbaar te houden en noodzakelijke investeringen te kunnen bekostigen. Verantwoord omgaan met onze middelen staat centraal, waarbij we ons richten op duurzame oplossingen en efficiëntie, zonder de rekening onnodig af te wentelen naar toekomstige jaren of onze inwoners.

We gaan in deze kaderbrief in op de volgende onderwerpen:

1. Uitgangspunten financiën en belastingen
2. Actueel financieel meerjarig beeld 2027-2030
3. Van kaderbrief naar begroting

## 1. Uitgangspunten financiën en belastingen

Voor het opstellen van de meerjarenbegroting 2027-2030 hanteren wij de volgende uitgangspunten:

- Het eerste begrotingsjaar heeft een structureel sluitend karakter.
- Vanwege de onzekerheid rondom het gemeentefonds worden de daaropvolgende jaren niet sluitend gemaakt middels ingrijpende bezuinigingen. Uitgangspunt is dat de structurele tekorten beheersbaar blijven en zoveel mogelijk worden beperkt.
- Geen nieuw beleid zonder dekking. Uitgangspunt daarbij is: “Nieuw voor oud”.
- Structurele lasten dekken we met structurele baten. Jaarlijks terugkerende taken moeten met de jaarlijks terugkerende opbrengsten kunnen worden bekostigd.
- De reservepositie en het weerstandsvermogen blijven op orde conform de financiële verordening.
- De lokale lasten blijven zo laag mogelijk. Voor de lasten rekenen we in principe met een trendmatige aanpassing van de tarieven.
- De afvalstoffenheffing en de rioolrechten zijn 100% kostendekkend.
- Leges worden meer kostendekkend.

## 2. Actueel financieel meerjarig beeld 2027-2030 (startsituatie t/m 1<sup>e</sup> berap 2026).

Om inzicht te geven in de financiële middelen, starten we met het financiële beeld dat we per begin mei 2026 hebben voor de komende jaren. Onderstaande tabel geeft dit aan.

In de cijfers zijn de raadsbesluiten tot en met de raad van maart 2026 verwerkt en is ook het concept-resultaat van de 1<sup>e</sup> bestuursrapportage 2026 opgenomen.

Vanaf 2027 zijn geen aanvullende middelen opgenomen voor bestaand en nieuw beleid, nieuwe (vervangings)investeringen voor 2027 of een meerjaren investeringsplan (MIP). Er is niet voorzien in het risico van een eventuele uitbreiding van volume, zoals bijvoorbeeld bij het sociaal of fysiek domein.

Deze raming beschouwen we als de startsituatie voor de paragrafen hierna.

| Structureel saldo 2027 - 2030 (bedragen * € 1.000) | Begroting<br>2027 | Begroting<br>2028 | Begroting<br>2029 | Begroting<br>2030 |
|----------------------------------------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|
| Geraamd resultaat begrotingsbehandeling 6-11-2025  | 1.154             | -3.639            | -2.284            | -563              |
| Raadsbesluiten aug 2025 t/m 5 maart 2026           | -273              | -272              | -271              | -269              |
| Concept 1e berap 2026                              | 905               | 674               | 607               | 307               |
| <b>Verwacht saldo (startsituatie)</b>              | <b>1.786</b>      | <b>-3.237</b>     | <b>-1.948</b>     | <b>-525</b>       |

Het geraamd resultaat (startsituatie) is dus hetgeen besloten is per 1 mei met de toevoeging van de 1<sup>e</sup> berap 2026, die tegelijkertijd met deze kaderbrief behandeld wordt in de gemeenteraad.

Op dit moment zijn er externe ontwikkelingen bekend, waarvoor nauwelijks bestuurlijke keuze mogelijk is.

- Kadernota's/begrotingen gemeenschappelijke regelingen  
Het betreft hier ingediende kadernota's/begrotingen
- Onderuitputting Btw compensatiefonds  
Gemeenten kunnen de btw die ze moeten betalen bij het Rijk declareren via het zogenoemde Btw-compensatiefonds, maar dit fonds heeft een plafond. Declareren de gezamenlijke gemeenten méér dan er in het Btw-compensatiefonds beschikbaar is, dan vult het gemeentefonds aan. In september 2025 was de verwachting dat de gemeenten in 2025 € 428 miljoen minder zouden declareren dan er beschikbaar was. Dit voordeel blijkt nu minder groot. Hierdoor ontstaat een tegenvaller van € 425.000 structureel.
- Opmerking provinciaal toezichthouder  
In de meerjarenraming 2027-2030 is een structurele inkomst opgenomen zijnde "opbrengsten anterieure overeenkomsten". Deze opbrengst is naar het oordeel van de provinciaal toezichthouder incidenteel. De provincie houdt bij het toezicht op de begroting voor haar oordeel echter het structurele saldo aan. Het begrotingssaldo wordt dan gecorrigeerd voor deze incidentele baten en lasten.

| <b>Externe ontwikkelingen</b>                          | <b>Begroting<br/>2027</b> | <b>Begroting<br/>2028</b> | <b>Begroting<br/>2029</b> | <b>Begroting<br/>2030</b> |
|--------------------------------------------------------|---------------------------|---------------------------|---------------------------|---------------------------|
| Verwacht saldo (startsituatie)                         | 1.786                     | -3.237                    | -1.948                    | -525                      |
| Bijdrage gemeenschappelijke regelingen                 | -362                      | -361                      | -359                      | -394                      |
| Voorjaarsnota rijk, aanpassing Btw compensatiefonds    | -425                      | -425                      | -425                      | -425                      |
| Anterieure overeenkomsten (opmerking provincie)        |                           | -1.200                    | -1.200                    | -1.200                    |
| <b>Verwacht saldo inclusief externe ontwikkelingen</b> | <b>999</b>                | <b>-5.223</b>             | <b>-3.932</b>             | <b>-2.544</b>             |

### 3. Van kaderbrief naar begroting

De start van het begrotingsproces is een inventarisatie in de ambtelijke organisatie. In de komende uitvraag buigt de organisatie zich over het vraagstuk, welke middelen nodig zijn om zowel de wettelijke taken als de activiteiten die voortvloeien uit het coalitieakkoord uit te werken in een collegewerkprogramma.

In het collegewerkprogramma zal worden vastgelegd welke activiteiten in welk jaar in gang worden gezet en welke middelen dat vraagt.

Hieronder zijn de financiële ontwikkelingen opgenomen van het MIP 2027-2029 alsmede concept voorstellen welke op dit moment in voorbereiding zijn en bij de samenstelling van de begroting 2027 integraal zullen worden afgewogen. In het MIP staan vooral investeringen. Dit betreft onderwijshuisvesting en vervangingen in de openbare ruimte (wegen, openbare verlichting, groen) en overige vervangingen zoals machines, vervoersmiddelen en sport.

| <b>Interne financiële ontwikkelingen (ter afweging)</b>                         | <b>Begroting<br/>2027</b> | <b>Begroting<br/>2028</b> | <b>Begroting<br/>2029</b> | <b>Begroting<br/>2030</b> |
|---------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|---------------------------|---------------------------|---------------------------|
| Verwacht saldo                                                                  | 999                       | -5.223                    | -3.932                    | -2.544                    |
| Bestaand beleid (Nog onderdeel van de integrale afweging bij de begroting 2027) | -872                      | -1.038                    | -1.440                    | -2.612                    |
| <b>Verwacht saldo</b>                                                           | <b>117</b>                | <b>-6.261</b>             | <b>-5.372</b>             | <b>-5.156</b>             |

### Voorgestelde dekkingsmaatregelen

Tijdens de bespreking van de coalitieonderhandelingen zijn de volgende mogelijke dekkingsmaatregelen naar voren gebracht.

| <b>Voorgestelde maatregelen coalitieakkoord</b> | <b>Begroting<br/>2027</b> | <b>Begroting<br/>2028</b> | <b>Begroting<br/>2029</b> | <b>Begroting<br/>2030</b> |
|-------------------------------------------------|---------------------------|---------------------------|---------------------------|---------------------------|
| Leges omgevingswet meer kostendekkend maken     | 250                       | 500                       | 500                       | 500                       |
| Formatiewinst lagere regeldruk omgevingsplan    | 0                         | 0                         | p.m.                      | p.m.                      |
| Verbetering efficiency door AI                  | -260                      | 120                       | 500                       | 500                       |
| <b>Verwacht saldo</b>                           | <b>-10</b>                | <b>620</b>                | <b>1.000</b>              | <b>1.000</b>              |

#### *Leges omgevingswet meer kostendekkend maken*

De tarieven van de leges voor de omgevingswet worden verhoogd, zodat deze meer kostendekkend zijn.

#### *Formatiewinst lagere regeldruk omgevingsplan*

Door het omgevingsplan regelarm te maken kan de formatie mogelijk verlaagd worden. Dit wordt de komende jaren onderzocht.

#### *Verbetering efficiency door AI*

De inzet op AI wordt verhoogd. Hiervoor wordt € 250.000 vrijgemaakt, hetgeen de komende jaren moet leiden tot een hogere efficiency, waardoor een besparing van € 750.000 op personeel mogelijk is.

|                                                 | Begroting<br>2027 | Begroting<br>2028 | Begroting<br>2029 | Begroting<br>2030 |
|-------------------------------------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|
| <b>Voorgestelde maatregelen coalitieakkoord</b> |                   |                   |                   |                   |
| verwacht saldo                                  | 127               | -6.261            | -5.372            | -5.156            |
| Voorgestelde maatregelen coalitieakkoord        | -10               | 620               | 1.000             | 1.000             |
| <b>Verwacht saldo</b>                           | <b>117</b>        | <b>-5.641</b>     | <b>-4.372</b>     | <b>-4.156</b>     |

#### **Overige ontwikkelingen**

In deze paragraaf gaan we zowel in op de landelijke ontwikkelingen als op de lokale inkomsten van de gemeente.

#### *Inkomsten vanuit het Rijk*

Gemeenten hebben behoefte aan een duurzaam herstel van de financiële verhoudingen, een langetermijnvisie en investeringen die zekerheid en stabiliteit bieden voor inwoners en gemeenten. Vanuit het Rijk moet duidelijkheid worden verschaft over de financiële ontwikkelingen waarmee de gemeenten rekening kunnen houden. Voor gemeenten is belangrijk welke keuzes het nieuwe kabinet maakt. Op dit moment zijn deze financiële ontwikkelingen nog onduidelijk.

In maart is het coalitieakkoord van het Rijk verschenen. In dit akkoord is in beperkte mate beleid benoemd dat een direct effect heeft op gemeenten. Wel is het mogelijk dat indirecte effecten optreden met impact op de gemeenten die mogelijk niet direct vermeld staan in het coalitieakkoord. Enkele actualiteiten welke in de voorjaarsnota zijn opgenomen:

- Herijking gemeentefonds

Vanaf 1 januari 2023 is het verdeelmodel van het gemeentefonds herzien, met als doel een stabiel verdeelmodel te hanteren dat zoveel mogelijk aansluit bij de kosten van de gemeente. De bedragen voor 2027 en verder zijn afhankelijk van verdere besluitvorming. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft aangekondigd dat nog een aantal vervolgonderzoeken uitgevoerd gaan worden.

- Jeugdzorg

Op basis van de uitspraak van de onafhankelijke commissie Van Ark hebben gemeenten via het Gemeentefonds extra middelen voor de jaren 2026 en 2027 en met terugwerkende kracht voor de jaren 2023 en 2024 ontvangen. De commissie Van Ark zal begin 2027 een uitspraak doen voor de jaren vanaf 2028.

#### *Ontwikkeling ten aanzien van mogelijkheid ramen onderuitputting*

In de jaarlijkse begrotingscirculaire van de provincie is aangekondigd dat de gezamenlijke provincies met informatie komen over het toepassen van onderuitputting in de begroting. Vooruitlopend op het nieuwe Gemeenschappelijk Toezicht Kader (GTK) is het nieuwe beleid ten aanzien van onderuitputting kenbaar gemaakt. Naar verwachting vindt vóór het zomerreces 2026 besluitvorming plaats over de herziening. Gemeenten worden daarmee in staat gesteld gemakkelijker realistisch te begroten, en daarover afspraken te maken met de provincie als financieel toezichthouder op gemeentefinanciën.

De Provinciaal toezichthouder heeft aangegeven dat het opnemen van een algemene stelpost onderuitputting in de begroting niet wordt toegestaan. Wel kan, onder voorwaarden, een stelpost onderuitputting worden opgenomen voor bijvoorbeeld kapitaallasten en loonkosten. Toestaan van een stelpost is altijd naar het oordeel van de toezichthouder en dient door de gemeente goed te worden onderbouwd en aansluiten bij reële verwachtingen.

*Lokale inkomsten van Meierijstad:*

In de meerjarenraming 2027-2029 is nu rekening gehouden met een indexering van 2%. Een jaarlijks een verhoging van 1% (of meer) bovenop ingerekende indexering van 2% heeft een effect van € 259.000 per extra procent (1% van € 25,9 miljoen).